

ÖZET

AYDIN MERKEZ İLÇESİ PAMUK ÜRETİMİNDE YETİŞTİRME KOŞULLARININ VERİM, LİF VE TOHUM ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Harun ALBAYRAK

Yüksek Lisans Tezi, Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet AYDIN

2014, 89 sayfa

Bu çalışma, Aydın ilinde, farklı yetiştirme koşullarının pamukta verim, lif ve tohum özellikleri üzerine etkisini irdelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla, Aydın'da pamuk yetiştiriciliği yapılan 30 farklı araziden toprak, yaprak ve kütlü pamuk örnekleri alınmıştır. Üretim sürecinde kullanılan girdiler ve yetiştirme koşulları belirlenmiştir. Toprak ve yaprak örneklerinin analiz sonuçları, sınır değerleri ile karşılaştırılarak arazilerin verimlik durumları saptanmıştır. Ayrıca, lif ve tohum özelliklerinin genel dağılımı ve bunların yetiştirme koşulları ve toprak özellikleriyle olan ilişkileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre toprak ve bitki isteğine uygun gübre uygulamalarında sorunlar olduğu belirlenmiştir. Toprakların büyük bölümünde kireç ve pH değerlerinin yüksek düzeylerde olduğu, organik madde, potasyum ve bor içeriklerinin ise düşük seviyelerde bulunduğu tespit edilmiştir. Yaprak analiz sonuçlarına göre de arazilerin büyük bir bölümünde azot ve fosfor içeriklerinin düşük düzeylerdedir. Çırcır randımanın düşük fakat kütlü verimin yüksek, lif kalite değerleri de iyi durumdadır. Ayrıca, pamuk tohumlarının yağ ve yem değerleri arzu edilen sınırlar içinde bulunmaktadır. Verim, verim komponentleri ve kalite parametreleri ile yetiştirme koşulları ve toprak özellikleri arasında istatistiki açıdan önemli korelasyon değerleri elde edilmiştir. Özellikle toprakların tuz, N, K, Ca ve Mg içerikleri, ekim zamanı, sulama sayısı ve gübre kullanım miktarları pamukta verim, lif ve tohum özellikleri üzerine en etkili parametreler olarak belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Pamuk, verim, lif ve tohum özellikleri, korelasyon.